

Yleistajuinen tiivistelmä

Vieraslajien leviämisen hillitseminen – EU:n ehdotus

TAUSTAA

Kun eläimiä tai kasveja tuodaan uuteen ympäristöön, jossa niitä ei alun perin ole ollut eli ne eivät ole kotoperäisiä, ne voivat aiheuttaa vakavaa vahinkoa. Vieraslajien tahallisen tai tahattoman leviämisen seurauksena voi olla

- **biologisen monimuotoisuuden** merkittävä heikkeneminen — joskus jopa kotoperäisten lajien häviäminen. Tämä ongelma koskee erityisesti Euroopan ulkopuolella sijaitsevia EU:n alueita, jotka ovat tärkeitä biologisen monimuotoisuuden kannalta.
- **tautien** siirtyminen ihmisiin
- taloudellinen tappio, esimerkiksi **sadon menetys tai infrastruktuurin vahingoittuminen** voi aiheuttaa miljardien eurojen tappiot.

Kyseessä on kasvava ongelma. Uusia vieraslajeja leviää Eurooppaan lisääntyneen kansainvälisen kaupan ja matkailun myötä. Ilmastomuutos voi pahentaa tilannetta entisestään.

EHDOTUKSET

Ehdotetuilla toimenpiteillä pyritään ehkäisemään uusien haitallisten vieraslajien pääsy EU:n alueelle ja tehostamaan toimia alueelle jo asettuneiden lajien suhteen.

HYÖDYT JA HYÖTYJÄT

Ehdotetuista toimenpiteistä on monenlaista hyötyä:

- **Viranomaiset:** vahingollisten vieraslajien aiheuttamien tuhojen rajoittamisesta, korjaamisesta ja korvaamisesta aiheutuvat kustannukset pienenevät.
- **Pienyrietykset:** maanviljelylle, kotieläinkasvatukselle, kalastukselle, metsätaloudelle sekä matkailulle ja vapaa-ajan teollisuudelle aiheutuvat infrastruktuuri- ja ympäristöhaitat pienenevät.
- **Kansalaiset:** terveysriskeiltä, omaisuusvahingoilta ja ympäristöongelmilta suojautuminen parantuu.

EU:N TOIMIEN TARVE

On tärkeää, että kaikkialla EU:ssa vallitsevat yhdenmukaiset säännöt, koska:

- haitalliset vieraslajit leviävät yli kansallisten rajojen
- nykyiset kansalliset toimenpiteet ovat liian hajanaisia ollakseen tehokkaita – yksittäinen maa voi ryhtyä toimiin torjuakseen jokin tietyn vieraslajin, mutta sen naapurimaat eivät tee mitään.

MUUTOKSET

Eniten ongelmia aiheuttavien haitallisten vieraslajien maahantuonti, myynti, kasvatus, käyttö ja levittäminen kielletään kokonaan.

Kiellon valvomiseksi EU-maiden on järjestettävä rajatarkastuksia ja otettava käyttöön valvontajärjestelmä, jolla kielletyt lajit havaitaan. Niiden on myös ryhdyttävä toimenpiteisiin, joiden avulla ne havaitsevat EU:n alueelle tahattomasti tulevat vieraslajit.

Jos kielletyn vieraslajin havaitaan levinneen EU:n alueelle, on havainnon tehneen EU-maan ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin lajin leviämisen estämiseksi. Kaikkien apua tarvitaan, jotta haitallisten vieraslajien esiintymät havaitaan ja niistä ilmoitetaan viranomaisille.

Sellaisten kiellettyjen vieraslajien kohdalla, jotka ovat jo laajalle levinneitä EU:ssa, on EU-maiden ryhdyttävä toimiin tilanteen pitämiseksi hallinnassa.

VOIMAANTULO

Ehdotus tulee todennäköisesti voimaan vuonna 2016.